

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Āroĉnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/4 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, meseĉno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plaĉa in toŹi se v Ljubljani. Uredniĉstvo in upravniĉstvo je v Ljubljani v Gregorĉiĉevi ulici Źt. 23. — Dopisi se ne vraĉajo. — Raĉun pri poŹt. hranilnici v Ljubljani Źt. 11.953. — Telefon Źt. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek 27. septembra 1932.

Źtev. 111.

TeŹave podeŹelskega trgovca

Tudi neĉlani morajo kupovati v konsumu

Vedno teŹje so teŹave, ki jih mora premagovati zlasti podeŹelski trgovec, in zato ni ĉuda, ĉe je vedno veĉ konkurzov in prisilnih poravnav. Se pred kratkim cvetoĉe podjetje pride nakrat v plaĉilne teŹkoĉe in konkurz pogoltne podjetje za podjetjem, da se trgovci Źe s strahom spraĹujejo, kdaj pride na nje vrsta.

Posebno teŹko prizadeti so kraji z razvito lesno industrijo, ki je skoraj v popolnem zastoju. Zlasti v goratih in nerodovitnih pokrajinah pa je bila lesna industrija edini vir dohodkov za prebivalstvo, ki sedaj obupano priĉakuje, kdaj zopet zasliŹi hruŹenje Źag in sekanje sekire, da pride s prevozom lesa in z delom v gozdu ter na Źagi zopet do zasluŹka.

Za naŹega kmeta je bil od nekdaj gozd njegova Źelezna rezerva, ki mu je pomagala v ĉasu najveĉje stiske. Danes je takŹna stiska nastopila, a Źelezna rezerva ne uĉinkuje, ker ni mogoĉe prodati lesa niti po najniŹji ceni. Vrhu tega pa je priŹla Źe druga nadloga, da vsled sploŹne denarne suŹe tudi denarni zavodi ne izplaĉujejo veĉ vseh vlog, da si ljudje res ne morejo pomagati. V tej stiski se zatekajo k trgovcem in jemljejo pri njih blago na upanje in trgovec jim blaga skoraj ne more odreĉi, pa ĉeprav nastajajo vsled tega tudi zanj najveĉje teŹave. Kajti trgovec mora v redu plaĉevati svoje obveznosti, ali pa sploh ne dobi veĉ blaga. Toda kljub vsemu ustreza trgovec vendarle vsem svojim starim strankam in po moŹnosti celo onim, ki trgovca preje nikdar poznati niso hoteli in ki so se spomnili nanj Źele sedaj v stiski. Nove teŹave pa je povzroĉil trgovec Źe kmeĉki moratorij, ki je marsikateriga premotil, da vsled moratorija ne zadosti svojim obveznostim, pa ĉeprav bi mogel. Vsa dobra volja trgovca se le prepogosto ne upoŹteva in nekateri se kar noĉejo otreŹiti svojega napaĉnega in ĉisto iz trte zvitega naziranja, ko da trgovec kar sedi na denarju in da mu zato ne dela prav nobenih teŹav, ĉe bi tudi vsa vas Źivela na raĉun njegovega kredita.

V teh teŹkih ĉasih ima trgovec vso pravico, da tudi oblasti store nekaj za njegov obstanek, ĉe ne iz drugega vzroka, vsaj zato, da ohranijo drŹavi dobrega davkoplaĉevalca. Mesto tega pa vidimo, da mu s privilegiji obdarjena zadruŹna trgovina more neovirano delati najteŹjo konkurenco. Kljub vsem upraviĉenim protestom vlada Źe kar naprej dvojna mera pri javnih dajatvah: ena za legalno trgovino, druga za konzume in zadruŹne trgovine. Prvi se nalagajo vsa bremena, druga pa je brez njih, dostikrat pa dobiva Źe podpore. O tem se je sicer Źe na III. vseslovenskem trgovskem shodu v Mariboru vzorno razpravljalo, toda vseeno je treba vemer ponavljati pritoŹbo o tej krivici, da bodo tudi na merodajnem mestu kaj ukrenili proti tej trgovca uniĉujoĉi in ĉisto neutemeljeni konkurenci.

Star izgovor konzumov in raznih nabavljalnih zadrug je, da prodajajo samo svojim ĉlanom. To pa ni res, o ĉemur moremo nuditi nov dokaz.

V ĉasu ustavitve in pozneje ob omejitvi obrata Kranjske industrijske druŹbe na Jesenicah in Javorniku so druŹba ko tudi oblast in zasebniki mnogo prispevali za brezposelne delavce. (Oblast je naravno prispevala tudi iz sredstev, ki so jih preje plaĉali davkoplaĉevalci, torej tudi trgovci.) Podpora pa se brezposelnim ni izplaĉevala naravnost, temveĉ so dobili bone, s katerimi so mogli kupiti sebi Źivila, toda samo v obeh jeseniŹkih konzumih in njih podruŹnicah in to brez ozira na to, ĉe so ĉlani teh konzumov ali pa ne. Tako se je delavstvo naravnost sililo, da si smejo kupovati Źivila le v konzumih. Niti ena od Źtevilnih trgovin v tem industrijskem

okraju ni bila deleŹna tega privilegija, niti eni ni bilo poverjeno, da tudi ona prevzame oskrbovanje brezposelnih z Źivili na podlagi teh bonov, pa ĉeprav bi mogle nuditi vse jamstvo, da bodo poverjeno jim nalogo naravnost vzorno izvedle.

Trgovcem je ostal le ta privilegij, da smejo Źe nadalje dajati brezposelnim na upanje, za gotovo plaĉilo, kar so bili boni, pa so mogli prodajati blago le konzumi. In brez ozira tudi na doloĉbo, da smejo konzumi prodajati le svojim ĉlanom. Kar enostavno je bila ta doloĉba via facti ukinjena in konzumi so kar po nalogu prodajali Źivila vsem, pa naj bodo ĉlani ali ne. Proti takŹnemu postopanju moramo najodloĉnejŹe protestirati in zahtevamo, da se zakon spoŹtuje.

Gospodarstvo v kritiĉnem letu 1931

TajniŹko poroĉilo tajnika Zveze trgovskih zdruŹenj I. Kaiserja

I.

Preteklo leto moremo v svetovnem gospodarstvu nazvati kot leto teŹkih gospodarskih perturbacij, ki so v vseh drŹavah sveta izzvale velike gospodarske, socialne in politične teŹkoĉe. Agrarna kriza, kriza v trgovini, industriji in denarstvu in konĉno sploŹna kriza svetovnega gosp. Źivljenja, je prepreĉevala vsako ŹivahnjejŹe gospodarsko delo; povzroĉila padeĉ mnogih dotlej moĉnih in zdravih gospodarskih podjetij in ogroŹala eksistenco milijonov brezposelnega delavstva. Neprestano so sledile nove omejitve obratov in redukcije, kapital je postajal imobilen; sledilo je vsesploŹno krĉenje izdatkov, ki je zaviralo delavnost.

V takŹnih prilikah smo doŹivljali abnormalne odredbe, prehajali smo v moderni merkantilizem, z vsemi omejitvami in barjerami, kar je moralo — hoĉeŹ, noĉeŹ — izzvati med drŹavami Źe veĉje teŹkoĉe, carinske vojne in prisilne odredbe, ki so sploŹno gospodarstvo pritiskale k tlom.

Leto 1931 je znaĉilno v gospodarski zgodovini po ogromnem padcu cen, padcu obsega in vrednosti svetovne proizvodnje in trgovine, ki se je pomaknila nazaj skoro na predvojno viŹino.

V političnem Źivljenju smo pogreŹali ozkega in stvarnega sodelovanja med posameznimi drŹavami. Vse mednarodne konference niso privedle do nobenih stvarnih rezultatov in bila so ponajveĉ le teoretiĉna razpravljanja, daleĉ od stvarnosti in potrebe realnega gospodarskega Źivljenja.

Socialno gibanje Źirokih plasti proletariata je postajalo proŹle jeseni vznemirjajoĉe. Brezposelnost je naraŹala, mnoŹice brezposelnega in obuboŹanega ljudstva v industrijskih drŹavah so priĉakovale kruha — ki ga pa ni bilo.

Preteklo leto je bilo tudi leto priĉetka strahovitega preloma v svetovnem gospodarskem sistemu, priĉele so se kazati maŹujoĉe posledice zatajive znanstveno doŹnane, vso gospodarsko zgodovino spremljajoĉe teorije o nujnosti sorazmerja med produkcijo in konsumom.

Źiveli smo torej v razburkani dobi v priĉakovanju, v nadah, v natezanju in zopet v obupu, brez cilja in smotra, kakor brodolomci sredi valujoĉega morja. VrveŹ v kapitalu, delu, proizvodnji, izmenjavi in v mednarodnih oĉnosjih, je povsem onemogoĉal trezno, usmerjeno in na zdravih temeljih sloneĉo notranjo in zunanjo trgovinsko politiko drŹav. To Źivljenje iz dneva v dan, — ob bluvajoĉem ognjeniku — svetovno gospodarskega preloma, je vzbudilo v ĉloveŹstvu ĉut brezmejne sebiĉnosti, poostriilo interesno in stanovsko borbo, ki je razkrajala sile narodov in stanov.

II. Gibanje trgovine v letu 1931.

Źe leta 1930 smo mogli opaŹati znatno nazadovanje prijav novih trgovinskih obratov. Ob sploŹnem poslabŹanju poloŹaja v preteklem letu se je gibanje trgovine su-

trgovstvo Źeli samo enakopravnost in pravico in ĉe imajo konzumi celo ta privilegij, da smejo za gotovo plaĉilo prodajati brezposelnim samo oni, naj tudi plaĉujejo prav tiste davke ko trgovci. To je vendar najmanje, kar se mora zahtevati! DrŹavna uprava pa naj za padajoĉe dohodke od hirajoĉe trgovine najde nadomestilo tam, kjer razni privilegiji omogoĉajo dober zasluŹek.

ĉe morajo vsi napeti vse svoje sile, da priskrbe drŹavi potreben denar, naj to store tudi konzumi in razne nabavljalne zadruge. Źe iz hvaleŹnosti za vse velike privilegije bi morali to storiti. Davĉna uprava pa naj ne bo dareŹljiva tam, kjer tega treba ni in kjer njena dareŹljivost samo uniĉuje enega najboljŹih davkoplaĉevalcev, kar je trgovec vedno bil.

III. Gibanje cen v letu 1931

V preteklem poslovnem letu se je nadaljevalo na vsej ĉrti leta 1930 priĉeto padanje cen.

NajtoĉnejŹe zrcalo tega padea nam nudi primerjava indeksnih Źtevilĉ leta 1930 napram 1931.

Povpreĉni indeks cen na debelo za glavne gospodarske panoge je znaŹal:

	1930	1931	padeĉ
Poljski pridelki	71.7	70.6	— 1.1
Źivila in Źivinski proizvodi	82.8	73.4	— 9.4
Mineralni proizvodi	84.9	73.4	— 11.5
Industrijski proizvodi	72.8	68.5	— 4.3
Skupni indeks izkazuje	75.7	67.2	— 8.5
Uvoĉni indeks	72.5	65.1	— 7.4
Izvoĉni indeks	76.2	66.6	— 9.6

(Nadaljevanje poroĉila prihodnjĉ.)

KlirinŹka pogodba z Nemĉijo

Z Nemĉijo je bil te dni sklenjen sporazum o medsebojni ureditvi plaĉil iz blagovnega prometa. Sporazum je sklenjen na naĉelu, da se s terjatvami naŹih izvoznikov v Nemĉijo plaĉujejo terjatve nemŹkih uvoznikov blaga v Jugoslavijo in obratno.

V ta namen bodo nemŹke tvrdke, ki uvaŹajo iz Jugoslavije blago, pogojeno v markah, plaĉale dolŹne zneske na raĉun naŹe Narodne banke pri Reichsbanki, doĉim bo naŹa Narodna banka plaĉala naŹim izvoĉnikom odgovarjajoĉe zneske v dinarjih. Jugoslovanska Narodna banka pa more z dobroimetjem pri Reichsbanki razpolagati le v notranjosti Nemĉije za plaĉevanje obveznosti jugoslovanskih uvoznikov. NemŹke tvrdke pa, ki uvaŹajo jugoslovansko blago, pogojeno v dinarjih, morajo poravnati svoje dolgove v dinarjih, katere bodo zahtevale od Reichsbanke. Plaĉila bo nato vrŹila Reichsbanka na breme svojega dinarskega raĉuna pri naŹi Narodni banki.

Jugoslovanske tvrdke, ki dobivajo blago iz Nemĉije, pogojeno v dinarjih, vplaĉajo zneske v dinarjih pri naŹi Narodni banki na raĉun Reichsbanke, nakar bo Reichsbanka izplaĉala odgovarjajoĉe zneske nemŹkim izvoĉnikom. Pa tudi Reichsbanka more razpolagati s svojimi dinarskimi dobroimetji samo v notranjosti Jugoslavije za plaĉilo obveznosti, ki jih imajo nemŹki uvozniki jugoslovanskega blaga. ĉe pa so uvozili jugoslovanski uvozniki nemŹko blago, pogojeno v markah, potem morajo te svoje obveznosti tudi kriti v markah, njih plaĉila pa bo nato izvrŹevala jugoslovanska Narodna banka na breme svojega dobroimetja v markah pri Reichsbanki.

Uveden je torej dvojni kliring in sicer v markah in v dinarjih. Potrebno preraĉunavanje ene valute v drugo se vrŹi po doloĉenem teĉaju. Kdor je dolŹan v markah, plaĉa v markah, kdor v dinarjih, plaĉa tudi v dinarjih. ĉe obstoje obveznosti tudi v drugih valutah, potem se bodo interesirane tvrdke sporazumele v okviru zakonitih odredb, po katerem teĉaju se naj te obveznosti izplaĉujejo v dinarjih ali v markah. Berlinski uradni srednji teĉaj dotiĉne valute bo sluŹil pri tem kot podlaga.

Na breme raĉunov pri obeh emisijskih bankah se morejo vrŹiti tudi manjŹa plaĉila, ki ne izvirajo iz blagovnega prometa, kakor za diŹake, potnike, bolnike itd. Ob koncu vsakega meseca si bosta obe banki kompenzirale obojestransko saldo in to po srednjem teĉaju v Berlinu za devizo Beograd.

V likvidacijo sedanjih vezanih nemŹkih terjatev v Jugoslaviji se bodo porabile jugoslovanske vezane terjatve v Nemĉiji. ProŹnje jugoslovanskih tvrdk za osvoboditev njih vezanih terjatev v Nemĉiji bo Reichsbanka priporoĉila za ugodno reŹitev, prav tako pa bo postopala tudi Narodna banka. Na enak naĉin se bodo izenaĉile tudi medsebojne terjatve nemŹkih in jugoslovanskih denarnih zavodov, ki so nastale vsled blagovnega prometa.

kalo v preteŹni meri v znaku odjav obratov.

Po statistiĉnih podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so bile prijave in odjave trgovinskih obratov te:

	prijave:	odjave:
I. ĉetrtletje	290	376
II. ĉetrtletje	256	263
III. ĉetrtletje	293	228
IV. ĉetrtletje	251	211
skupaj:	1090	1078

Kako neugoden je bil poloŹaj trgovine v tem letu, ko je Źtevilo odjav doseglo skoraj Źtevilo prijav, vidimo tudi zlasti iz primerjave Źtevilĉ prijav in odjav v preteklih letih.

Leta 1927 je bilo razmerje med odjavami in prijavami 48.5 %, 1928 je Źtevilo odjav porastlo in je znaŹalo razmerje med prijavami in odjavami 55.5 %.

1929: 61 %,

1930: 65 %,

v preteklem letu pa se je dvignil odstotek zviŹanja odjav napram prijavam za 34 % in dosegel 99 % v razmerju med odjavami in prijavami.

Medtem, ko se je v zadnjih letih Źtevilo prijav zviŹevalo in znaŹalo 1928: 2758, je bilo leta 1931 le 1090 prijav, — znak, da je duh podjetnosti moĉno padel.

Velike denarne teŹkoĉe, s katerimi se je v preteklem letu trgovina borila pa so povzroĉile tudi ogromen porast steĉajev in prisilnih poravnav.

Źtevilo steĉajev je porastlo napram letu 1930 za povpreĉno 64 %, Źtevilo vseh insolventov v dravski banovini (vŹevŹi prisilne poravnave) pa za 115 % napram I. 1930.

Omejitve kreditov in denarna zavora, ki sta izzvali obutno pomanjkanje gotovine, sta dvignili tudi Źtevilo toŹb. Samo pri ljubljanski borzi je bilo iz poslovnega razmerja vloŹenih v preteklem letu 2327 toŹb za 9.7 milijonov Din, napram 1758 toŹbam v letu 1930 in 1278 v letu 1928.

Spriĉo kritiĉnega stanja pa je tudi Źtevilo trgovin moĉno padlo.

Po gremijalnih statistiĉnih podatkih z dne 1. januarja t. l. je znaŹalo Źtevilo trgovstva v Dravski banovini 10.631 napram 11.160 1. januarja 1931, to je za 529 manj.

Kako so Źtevilĉno padle posamezne vaŹnejŹe stroke se vidi iz te primerjave:

Trgovina z meŹanim blagom, Źpecerijo in manufakturo je nazadovala za 277 obratov, trgovina z lesom za 166 obratov, trgovina z drugimi predmeti za 86.

Ti kratki podatki naj sluŹijo tudi merodajnim faktorjem kot jasen in neovrgljiv dokaz, da je poloŹaj trgovine obupen. To neugodno razmerje med odjavami in prijavami ter zmanjŹanje Źtevilĉ trgovinskih obratov nista veĉ posledica naravne selekcije, marveĉ dokaz nazadovanja zdrave gospodarske delavnosti.

Otvoritev sanatorija »Šlajmerjev dom«

Postanek novega sanatorija

V soboto dopoldne se je izvršila slovesna otvoritev sanatorija »Šlajmerjev dom«, ki ga je zgradilo svojim zavarovancem ter vsemu trgovstvu in korist, Ljubljani v ponos, sebi pa v čast Trgovsko bolnišnico in podporno društvo. Številna udeležba zastopnikov oblasti, društev ter zlasti trgovskih organizacij je pričala, kako vsa javnost ceni požrtvovalno delo Trgovskega bolniškega in podpornega društva in kako priznava delo društva, ki je zgradilo v Ljubljani sanatorij, ki je eden najmodernejših v vsej državi.

V pritrilnih prostorih novega sanatorija so se zbrali gostje, ki jih je sprejemal in pozdravil predsednik Trgovskega bolniškega in podpornega društva gosp. Peter Klinar. Med drugimi so prisostvovali slovesni otvoritvi sanatorija:

banar dr. Marušiča je zastopal sanitetni šef dr. Mayer, knezoškofa dr. Rožmana stolni vikar dr. Nadrah, komandanta drav. divizije brig. gen. Pekić, nadalje so bili navzoči: ljubljanski župan dr. Puc, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin, predsednik Zveze trgovskih združenj Josip Kavčič, univ. prof. dr. Šlajmer, predsednik Zveze industrijev Dragotin Hribar, predsednik Zdravniške zbornice dr. Rus, predsednik notarske zbornice dr. Kuhar, predsednik Pokojninskega zavoda Vekoslav Vrtovec z ravnateljem dr. Sagadinom, predsednik OUZD Ivan Tavčar z ravnateljem dr. Bohinjem, predsednik ljubljanskega gremija Ivan Gregorec, predsednik gremija v Kranju Fr. Sirc, gen. tajnik Delavske zbornice Filip Uratnik, predsednik Obrtniškega društva Josip Rebek itd. Prisotni pa so bili seveda tudi oni, ki so največ pripomogli, da je bil zgrajen novi sanatorij, tako predsednik bolniške blagajne Trg. bolniškega in podpornega društva dr. Ivan Pless, odbornika društva Smrkolj in Weixl, šef-zdravnik dr. Kramarič, ravnatelj bolniške blagajne Podgoršek, stavbni vodja arch. V. Šubie, stavbenik Miroslav Zupan in drugi.

Po pozdravu vseh odličnih gostov je podal predsednik Peter Klinar to poročilo

o postanku novega sanatorija

Društveno delovanje se je do leta 1922 razvijalo po lastnih pravilih, po katerih se je društvenim članom in njih svojem nudila v slučaju obolenja ali nezgod vsa potrebna zdravniška nega pa tudi oskrba v II. razredu javnih bolnišnic in privatnih sanatorijih, tako tudi ljubljanskem »Leonišču«, ki je bilo svojčas dograjeno z izdatno podporo našega društva. Vse poslovanje in obveščanje z bolniki je bilo prirojeno življenjskemu standardu zasebnega nameščenca, torej duševnega delavca.

Zakon o zavarovanju delavcev iz leta 1922 pa je na mah ukinil samostojno poslovanje našega društva, ki je bilo celo na tem, da se razpusti. Šele po dolgotrajnih borbah si je pridobilo društvo pravico obstoja in delovanja, toda le po določitvi zakona o zavarovanju delavcev in kot mestni organ Osr. urada SUZOR-ja. Zakon, ki vsebuje gotovo mnogo dobrih in koristnih določb za zavarovanje delavcev, pa je predstavljal za privatne nameščenca in člane našega društva znatno poslabšanje glede dajatev. Naj omenim le zdravljenje v bolnišnicah. Naš član, vaju doslej zdravljena v II. razredu bolnišnice ali celo v »Leonišču« in drugih sanatorijih, je bil odslej naprej primoran ležati v III. razredu javnih bolnišnic.

Ustanovilo se je dodatno ali višje zavarovanje, ki je z mesečnim prispevkom 20 Din posameznega društvenega člana izpopolnilo zakonito zavarovanje v prvi vrsti glede zdravljenja v bolnišnicah na ta način, da se je društvenim članom in njih svojem omogočilo zdravljenje v II. razredu javnih bolnišnic. Vsled stalne prenapolnjenosti pa je ta določba bila težko izvedljiva in v nujnih slučajih je bilo društvo zopet primorano člane nakazovati ali v III. razred bolnišnic, ali pa v razne privatne zdravstvene domove, kar je bilo nezadovoljivo za člane in predrago za društvo. To so bili glavni razlogi, da se je naša društvena uprava začela baviti z mislijo, postaviti si svoj lastni sanatorij. Po vestnem preudarku in po dolgotrajnih pogajanjih je dozorel sklep o sklepa do izvršitve je bilo le nekaj korakov. Vse zapreke in težave, in teh ni bilo malo, smo premagali z velikodušno naklonjenostjo in pomočjo uprave Pokojninskega zavoda za nameščenca v Ljubljani in načelstva mestne občine ljubljanske.

Ko so bila zagotovljena denarna sredstva, je naša akcija hitro napredovala. Kupili smo vilo prof. g. dr. Šlajmerja ter isto preuredili in opremili v društveni sanatorij, ki ga danes otvarjamo.

Smatram za svojo dolžnost, da se na tem mestu spomnim tudi vseh onih, ki so prevzeli težko nalogo izvedbe naših načrtov.

Projektanta preuredbe in adaptacije sta bila arhitekta Kos in Platner, stavbeni vodja in projektant raznih sprememb in dodatnih prizidov pa je bil priznani naš arhitekt g. Šubie.

Stavbena dela je vestno izvršilo ljubljansko stavbeno podjetje Miroslav Zupan, ostala obrtniška dela pa so bila izvršena izključno le po domačih obrtnikih.

Vsa dobavljena oprema je prvovrstna in sama hvali solidnost naših dobaviteljev.

Pri notranji uredbi in opremi nam je neumorno pomagal s svojimi neprecenljivimi izkušnjami naduprav. Nebenführer, kateremu sta stala ob strani v vseh zdravniških in zdravilnih vprašanjih dr. Kramarič in dr. Čebihin.

Vse pisarniške posle je vestno in eksperimentalno vršilo uradništvo naše blagajne z ravnateljem Podgorškom na čelu in je

Ustanovni občni zbor »Obrtne zadruge pletilcev za Dravsko banovino«

V nedeljo, dne 25. septembra t. l. se je vršila v dvorani Trgovskega doma ustanovna skupščina obrtne zadruge pletilcev za Dravsko banovino.

Predsednik pripravljalnega odbora g. Henrik Franzl je otvoril zborovanje ob pol desetih, konstatiral sklepčnost ter v kratkem nagovoru pozdravil člane kakor tudi zastopnika Zbornice za TOI dr. J. Koceta, zastopnika mestnega načelstva ljubljanske nadkomisarja Svetela in zastopnike tiska ter prečital pismene pozdrave Društva industrijev in veletrgovcev. Nato je podal še pregleden historijat zadruge in razvojne stopnje pletilstva v banovini. Zahvalil se je v imenu zadruge Društvu industrijev in veletrgovcev za pomoč, posebej še predsedniku Društva Sameu, tajniku Popoviču pa za dovršeno delo.

Neurejenost te stroke je že davno vsemu pletilstvu zelo škodilo. Obrtovanje brez celostnega dovoljenja je pritikalo na cene in dober glas izdelkov ter povzročalo nezdravo konkurenco. Nujno je bila potrebna omejitev obrtovanja in ustanovitev strokovne organizacije. Po uradnem seznamu je v banovini nad 300 pletilcev, odnosno pletilk z obrtnim dovoljenjem. S tem stanjem je določena tudi naloga zadruge, ki jo je banska uprava odobrila. Prednosti in ugodnosti zadruge so jasno razvidne. Odločala bo o ustanavljanju novih podjetij, vodila register in posredovala v korist članov. Tako bo pripravila tla za razvoj pletilstva in njegov napredek. — Poročilo predsednika je bilo prepričevalno in izbrpno.

Drugo točko dnevnega reda, poročilo pripravljalnega odbora, je prav tako dovršeno podal tajnik D. i. in v. Popovič, ki je poročal o vseh pripravah, katere je vodil v imenu sekcije in pripravljalnega odbora o statistiki, sestankih in ustanovitvi pripravljalnega odbora. S to ustanovitvijo je sekcija spolnila svojo nalogo in s podporo Društva industrijev in veletrgovcev so se sklicala zborovanja. Sodelujejo pletilci iz vseh krajev banovine. Letos v februarju je ban s odločbo odobril ustanovitev zadruge in odbor je naprosil Zbornico, da skliče praviloma ustanovno skupščino. Vsem gg. v pripravljalnem odboru gre prav posebna hvala in priznanje.

Poročila so bila soglasno sprejeta.

Prilagoditev pravil zadruge v smislu § 442 novega obrtnega zakona se je izvršila s spremembami členov 23, 29, 31, 35, čl. 43 do 48 postanejo 45—50, čl. 43 in 44 obsegata pravila o vajencih, dopolni se čl. 50. »Obrtna zadruga pletilcev« se bo imenovala »Združenje pletilcev za Dravsko banovino v Ljubljani.«

Zadružni prispevki so se določili tako-le: I. inkorporacijska pristojbina za nove člane Din 1000, vpisnina za stare člane in obstoječa pletilska podjetja Din 100, letna članarina Din 60. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti in je nato občni zbor odobril še proračun za leto 1932.

gotovo tudi zasluga istega, da se je vsa naša akcija tako hitro izvršila.

Nepopolna pa bi bila ta lista, ako se končno ne bi spomnil tudi vseh članov našega odbora, ki so vedno našli dovolj časa za razne dolgotrajne seje.

Društvena uprava je enoglasno sklenila, da naj bo naslov sanatorija »Šlajmerjev dom«, to pa kot trajen spomin na enega najuglednejših zdravnikov med Slovenci, ki je svoj čas v tej hiši prebival in deloval.

Zelim, da bi »Šlajmerjev dom« nudi skrbno zavežišče vsem, ki bodo bolni in onemogli iskali v njem pomoči, ter da bi se vračali zopet obdarjeni z zdravjem k svojem in k svojemu delu za narod in domovino.

Za predsednikom je spregovoril krasne besede o ljubezni do bolnika in o Jezusu kot prijatelju bolnikov stolni vikar dr. Nadrah, ki je nato tudi ob asistenci šentpeterskega kaplana Cudermana opravil blagoslovitveni obred. Nato so si gostje ogledali sanatorij, ter vse njegove dovršene naprave ter sijajno urejene bolniške sobe sanatorija. Domača zdravnik dr. Kramarič in dr. Čebihin sta bila pri tem ljubezniva vodnika gostov.

S toplim priznanjem zastopnikom Trg. bolniškega in podpornega društva so se nato poslovili gostje in v prepričanju, da je s Šlajmerjevim domom dobila Ljubljana sanatorij, ki je pridobitev za vse mesto.

Za volitev uprave se je določil skrutinij dveh članov, med tem pa je govoril v imenu Zbornice dr. Jure Kocce o novih določbah za rokodelske obrte v obrtnem zakonu, ki ne govore o pletilstvu, kar pa je minister sam pooblaščen dopolniti. Izjavlja, da je bila Zbornica popolnoma zadovoljna z delovanjem pletilskega pripravljalnega odbora za organizacijo, ki je nujno potrebna, posebno zahvalo pa si je zaslužil s svojim delom predsednik.

Nato je bila izvoljena uprava, ki se je takoj nato tako-le konstituirala: predsednik Henrik Franzl, ljubljana, podpredsednik Franc Kos, ljubljana, člani pa: Metka Lazar, Martin Mahkota, dr. Hudovernik, Stane Vidmar, Karel Soss, Ivan Ahlin, ljubljana, Anton Adamič, Kranj, Franc Lajovic, Litija, Jernej Kušlan, Kranj, Alojz Vegelnik, Janko Novak in Alojz Langus, Radovljica. Namestniki so: Joško Vidie, Jože Kristan, Baebler, Marija Bučar, F. Tajner, Karel Kunc. Nadzorstveni odbor: Slavko Sušteršič, Franc Krašovec, Andrej Jeglič. Častni odbor: M. Ogrizek, Josip Kune in Franc Strajner.

Med slučajnostmi so se javili k beodi člani in članice, ki so pokazali veliko zanimanje za organizacijo. Predsednik se je še zahvalil v imenu odbora za udeležbo in izkazano zaupanje in zaključil zborovanje z najlepšimi nadammi za napredek pletilskega obrta v banovini.

iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 4. oktobra 1932 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritrilje, levo.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko
prodaja lekarna
Dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska c. 6

»BUDDHA«

„BUDDHA“

čajne mešanice so najboljše

TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

Po svetu

Za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani je imenovan dr. Ivan Vrančič, apelacijski sodnik višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Načrt novega stanovanjskega zakona se izdeluje v ministrstvu za socialno politiko. Novi zakon bo ščitil najemnike pred deložacijami, dočim bodo višino najemnine določevale lokalne oblasti.

Ministrstvo za socialno politiko dobi lastno palačo, ki bo veljala okoli 6 milijonov Din in bo plačana s sedanjo najemnino v sedmih letih.

Mesto Lepoglava bo opustilo svojo lastno elektrarno in se priključilo na Falo, ker je falski tok cenejši.

Za obnovo Sremske Rače, ki jo je letos razdejala povodenj, je dovolil ministrski svet 6 milijonov Din.

Pri občinskih volitvah v Sofiji so poslali komunisti največnejša stranka, pa čeprav so dobili od 44.000 oddanih glasov samo 14.000.

Pri nedeljskih volitvah v Grčiji je Venizelos v glavnem ohranil svojo pozicijo in si pridobil relativno večino.

Amerika bo na svetovni gospodarski konferenci zahtevala ohranitev zlate valute in revalorizacijo srebra.

Za 20 odstotkov namerava znižati stanovanjske najemnine nemška vlada.

Kartel železniških tračnic je sklenil, da ostane vsled naraščajočih železniških tečajev cena tračnic neizpremenjena.

Češkoslovaška vlada se pogaja z denarnimi zavodi, da bi se obrestna mera znižala na tri odstotke.

Francoska banka namerava znižati diskontno mero od 2 in pol na 2 odstotka.

Na svetu je 35 milijonov radio-naročnikov in sicer 17 milijonov v Ameriki, 16 v Evropi in 2 milijona v vseh drugih delih sveta.

Medić-Zankl laneno olje, tirnež, vse vrste lakov ter emajlno-lakaste in oljate barve.

Deficit avstrijske trgovinske bilance je znašal v prvih osmih mesecih t. l. 468 milijonov šilingov.

Ena milijarda srebrnikov po deset frankov je v treserih Francoske banke; vsi ti srebrniki pridejo v kratkem v promet.

Proračunski primanjkljaj Švice znaša sto milijonov švicarskih frankov. V kritje primanjkljaja bo švicarska vlada med drugim tudi znižala pokojnine za deset odstotkov.

Italijanska vlada namerava — po vesteh iz angleškega vira — izvesti konverzijo svojih dolgov. Konvertiranih bi bilo 70 milijard rente in bi se obrestna mera znižala od 5 odstotkov na 3 in pol.

Standard Oil Co. je prevzela vse dolgovalne republike Kube v višini 200 milijonov dolarjev, za kar ji je Kuba odstopila neodpovedljiv monopol petroleja za dobo 40 let.

V Italiji je bilo konkurzov v juliju 1153, v avgustu pa 993. Meničnih protestov pa je bilo v juliju 106.280, v avgustu pa skoraj ravno toliko.

Na Poljskem je znova padlo število brezposelnih in sicer v zadnjem tednu za 2754.

Trgovska zbornica v Washingtonu se je izjavila za uvedbo 40-urnika.

Med Japonsko in Rusijo je bil sklenjen dogovor, po katerem bo dobavila Rusija Japonsku 100.000 ton petroleja v zameno za razne japonske industrijske izdelke.

Letošnja nemška žetev je za dva milijona ton boljša od lanske, vseeno pa bo morala Nemčija uvoziti letos pol milijona ton žita.

Angleška bančna skupina »British Overseas bank« je dovolila kartetu britjskih sladkornih fabrik 800.000 funtov posojila za financiranje nove sladkorne kampanje.

Poglavje o domači industriji

Težave naše industrije za pisarniške potrebščine

Ni vse zlato, kar se sveti in tudi ni vse domača industrija, kar se predstavlja pod tem imenom. O tem je bilo že mnogo pritožb in sedaj prihaja nova pritožba od naše domače industrije za pisarniške potrebščine.

V Jugoslaviji imamo pet večjih in eno manjšo fabriko za izdelovanje pisarniških potrebščin. Te fabrike izdelujejo razne tinte, pečatne voske, radirke, gumi in druge pisalne potrebščine. Vse fabrike so se dobro razvijale, dajale zaslužka mnogim domačim delavcem in bile tudi po svojem kapitalu čisto jugoslovanske tvrdke.

Za izdelavo potrebščin pa potrebujejo raznih sirovin, ki jih morajo uvažati iz tujine, zlasti iz Nemčije. Dosedaj so tuje dobaviteljice sirovin brez vsega dajale blago na kredit, v zadnjem času pa zahtevajo takojšnje plačilo, ki ga naše tvrdke zlasti v današnjih časih tudi pri najboljši volji ne zmorejo. Nastala je vsled tega nevarnost, da bodo morale domače industrije, ki so res čisto naše, prenehati z delom.

Izdelovanje tinte je pri nas s carino zaščiteno in znaša carina na liter tinte 13 dinarjev. V zadnjem času pa se je nakrat na trgu pojavila tuja tinta po ceni 14 dinarjev, torej za štiri dinarje manj, kakor pa znaša carina. Kako je to mogoče? Ali mar delajo tuji proizvajalci z zgubo? Ni

kakor ne. Enostavno so osnovali v Zagrebu svojo fabriko in sedaj izdelujejo pod tujo marko v Jugoslaviji tinto. Kakor je že naš svet, kupuje seveda tuji fabrikat rajše ko domači, ker si pač ne da izbiti iz glave napačne misli, da je vse boljše, kar pride iz tujine. Celo nekateri državni uradi naročujejo samo tujo tinto, pa čeprav bi bila njih prva dolžnost, da podpirajo samo domačo produkcijo.

Sedaj pa pride najlepše. Naši domači izdelovalci pisarniških potrebščin ne doživajo od tujih dobaviteljic sirovin blaga na kredit, v neomejeni meri pa ga dobivajo fabrike, ki so jih tuji osnovali pri nas. In tako mora naša domača industrija s pisalnimi potrebščinami ustavljati po diktatu tujih firm svojo produkcijo, dočim more tuja firma pri nas nemoteno in to kljub prepovedi ministrstva izdelovati in prodajati svoje blago.

V interesu naše gospodarske osamosvojitve je, da se takšno postopanje tujih firm onemogoči in zaščiti industrija, ki je v resnici naša. Sploh bo treba sprožiti enkrat prav podrobno vprašanje o oni domači industriji, ki je domača samo po tem, da na podlagi zaščitne carine prav drago prodaja svoje izdelke na škodo naših konzumentov, pa tudi na škodo naših trgovcev, katerim dela s svojimi potniki po hišah nedovoljeno, zato pa tem težjo konkurenco.

Obvezno zavarovanje proti toči v Donavski banovini

Donavska banovina uvaža obvezno zavarovanje proti toči. Pred tem je priredila o uvedbi obveznega zavarovanja glasovanje po občinah in se je od 800 občin izreklo nad tri četrtine za obvezno zavarovanje. Premije za to zavarovanje bodo znašale 20 dinarjev od hektarja. Ker ima Donavska banovina nad 2 milij. ha obdelane zemlje, bodo dale premije letno 40 milijonov Din, kar je dovolj velika vsota, da bo mogoče zavarovanje izvesti. Premije bodo pobirale občine in bodo tako tudi upravni stroški prav minimalni. Končno naj še omenimo, da pobirajo zasebne zavarovalnice za zavarovanje proti toči premije v višini sto dinarjev od hektarja.

Kliring z Avstrijo

Po odloku finančnega ministra veljajo za kliring z Avstrijo te določbe:

Jugoslovanski dolžniki morejo plačati svoje dolgove avstrijskim upnikom po privatnem kliringu bodisi v tuji valuti bodisi v dinarjih, če so ti dolgovi nastali od uvoza blaga v našo državo in sicer: 80% dolžne vsote s kupnino terjatve jugoslovanskih upnikov, nastalih z izvozom našega blaga v Avstrijo in to po tečaju, ki ga določita kupec in prodajalec pod pogojem, da se vsi ti posli izvrše po beograjski, zagrebški ali ljubljanski borzi, njih licitacija pa na podlagi borznih sklepnih tečajev pri pooblaščenih bankah, kakor predpisuje pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami.

Ostalih 20 odstotkov dolga jugoslovanskih dolžnikov se mora nakazati po pooblaščenih bankah Narodni banki kraljevine Jugoslavije za račun incenzskih upnikov, po tečaju, določenem s klirinškim dogovorom med našo državo in Avstrijo.

Tako uvozniki kakor izvozniki morajo svoje obračune z incenzskimi komitenti vršiti izključno samo po uradnem kliringu, obračune po privatnem kliringu pa samo na gori navedeni način.

Vsaka kršitev tega odloka se bo kaznovala z globo na podlagi zakona o kazenskih sankcijah z dne 8. oktobra 1931.

Nemško-romunska trgovina

Zanimiva izvedba kompenzacije

Kakor poroča bukareški časopis »Argus« je odobrilo nemško državno-gospodarsko ministristvo importni družbi, da uvozi iz Romunije 2000 vagonov romunske koruze pod pogojem, da se ta dobava izvrši tako, da Romunija nabavi za polovico te vrednosti nemških industrijskih izdelkov, dočim se ji naj ostalo izplača v devizah.

Omenjeni list tudi predlaga, da bi se dvignila z organizacije blagovne kompenzacije izmenjava blaga med Romunijo in Nemčijo, ki je prav posebno nazadovala l. 1931, in v prvi polovici leta 1932. Zgoditi bi se morala potrebna centralizacija izvoznih in uvoznih ponudb ter povpraševanj iz Romunije v Nemčijo in obratno s primernimi poklicnimi organizacijami in z dovajanjem teh ponudb organizaciji, kakor je nemško-romunska trgovska zbornica v Berlinu, katera je takoj odredila posebno kompenzacijsko službo.

Ker pa bi se lahko izvedla le 70 do 80% kompenzacija, bi ostala tudi še uvaževanja vredna kvota za devize.

Nadalje svari list pred nevarnostjo, ko pravi: ako mi težimo le za tem, da bi izvažali v Nemčijo, ne pa da bi od tam tudi uvažali, bomo v prav kratkem nemški prodajni trg vedno bolj in bolj zgubljal in ga bomo končno morali prepustiti pridelkom iz Rusije, Madjarske, Bolgarije in Jugoslavije. Zoper to pa naj bi se podvzela energična inicijativa.

Reklama na poslovnih kuvertah

Gospodarska kriza, ki je zasegla ves svet, zahteva od nas vseh skrajnih naporov, da se gospodarstvo države in gospodarstvo vsakega posameznika očuva vsaj najhujših posledic.

Ker je gospodarski uspeh v veliki meri odvisen od smotrene reklame, zasleduje kr. banska uprava s paznim očesom propagandne sisteme raznih držav in krajev, ki so po dosedanjih izkušnjah dovedli do razmeroma zelo koristnih uspehov.

Med te sisteme spada v prvi vrsti propaganda na hrbtu poslovnih kuvert s klisjem in kratkim opisom zdravilišča ali letovišča.

Kr. banska uprava priporoča ta način reklame ter vabi interese, da ji poročajo, če se nameravajo poslužiti tega nasveta, v katerem slučaju bi bila banska uprava pripravljena po možnosti obstoječih sredstev podpreti to akcijo s tem, da bo dala podjetjem na razpolago potrebne kliseje in besedilo. Vpoštevale se bodo želje posameznikov, ako žele reklamo za kateri določen kraj in pa v katerem jeziku naj se priobči besedilo. Interesenti naj blagovolijo sporočiti svoje želje Zbornici za TOI v Ljubljani.

Francija omejuje uvoz kmetijskih pridelkov

Francoska vlada je povišala carino na uvoz ovs, rži, koruze in nekaterih drugih pridelkov. Obenem je določila uvozne kontingente za ječmen in otrobe in dovolila njihov uvoz le na podlagi posebnih dovoljenj, ki jih izdaja francosko kmetijsko ministristvo. Dovoljenja se bodo izdajala samo francoskim tvrdkam.

Zveza francoskih industrijalcev je naslovila na kmetijskega ministra pismo, v katerem opozarja na težaven položaj francoske izvozne industrije, ki zelo trpi od omejevanja uvoza kmetijskih pridelkov v Francijo. Industrijci presijo zato francosko vlado, da dovoli čim večje uvozne kontingente za kmetijske pridelke, ker bo sicer izvoz francoskih industrijskih izdelkov še bolj padel.

Nove angleške carine

Britanski zakladni urad sporoča uvedbo novih carin in njih povečanja. Na novo so povišane carine na rokavice iz usnja in sicer od 20% na 30%, na zavijalni in satinirani papir, kateremu so se povišale carine na 25%, na perutnino, mesne konzerve in dišave pa od 5% na 30%.

Škarje, ki so bile doslej carine proste, bodo podvržene tem tarifam:

Za ducat škarij, katerih dolžina znaša manj kot 7,5 cm, je predpisana taksa 2 s ali 20% vrednosti, v velikosti 7,5 do 12,6 cm 3 s ali 30% vrednosti, za velikost, ki bi bila večja kot 12,6 cm ali 5 col, pa 3 in pol s.

Posebno bi utegnile škoditi te carine nemškemu izvozu v Anglijo, zlasti še kolikor se tičejo izvoza škarij in blaga, ki prihaja v poštev za izdelovanje klobas. Nove carine so stopile v veljavo z 2. septembrom.

Velik uspeh francoske rentne konverzije

Rentna konverzija v Franciji je doživela neverjetno velik uspeh. Do petka, dan pred potekom roka, je bilo prijavljenih zahtev po povračilu le za 800 mil., to je manj ko za 1 odstotek, ker gre pri vsej konverziji za 85 milijard frankov. Poleg tega pa je bilo od novih 4½% rent na novo podpisanih okoli 500 milijonov. Državna blagajna je morala vsled tega izplačati samo 300 milijonov frankov.

Preosnovanje Zveze po § 363 obrt. zakona

Na podlagi § 363. obrt. zakona je postala Zveza organizacija, osnovana po zakonu o društvih, shodih in posvetih. Po odredbi kr. banske uprave št. 2629/1 z dne 16. aprila t. l. je morala svoja dosedanja pravila prilagoditi določbam zakona o društvih, shodih in posvetih.

Kr. banska uprava je zahtevala, da predloži Zveza po treh predlagateljih dosedanja pravila, spremenjena le v toliko, kolikor se nanašajo na določbe avstrijskega obrtnega reda. Kr. banska uprava je nato z odlokom II., No. 12309/2 z dne 3. avgusta t. l. odobrila pravila Zveze, ki so ostala v bistvu neizpremenjena.

Tudi delokrog in območje Zveze je ostalo neizpremenjeno. Zveza pa ima po novem obrtnem zakonu oslemba za svoje delovanje še posebej v čl. 2 pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združenj trgovcev, ki pa je na osnovi § 460 zakona o obrt. izdalo ministristvo za trgovino in industrijo.

Čl. 2 tega pravilnika se glasi:

»Da bi mogla združenja trgovcev v obče vršiti poedine naloge, ki jih jim nalaga zakon o obrt. ali pa jih bi mogle opravljati čim koristneje, primerneje in uspešneje, morajo skrbeti zbornice pri ustanavljanju ali pretvarjanju združenj za to, da se ustvarjajo taki nameni z ustanavljanjem zveznih organizacij (§ 363. zakona o obrt. tih), da izključijo take predmete od nalog poedinih združenj in jih poverijo v opravljanje samo zveznim organizacijam. Kjer zveznih organizacij ni, morajo zbornice skrbeti za to in odrediti primerne ukrepe, da se ustanovitev zveznih organizacij olajša in čimbolj namenu primerno izvrši. Zlasti se morajo tako otvarjati strokovne šole in strokovni tečaji, podpirati in pospeševati strokovni pouk, organizirati obveščevalne službe in zbirati potrebni statistični podatki, prirejati konference, sestanki, predavanja in razstave, ustanavljati muzeji in druge naprave za pospeševanje gospodarstva, skrbeti za pravilno urejanje vajenskih razmerij, osnavljati človekoljubni skladi in druge ustanove za podpiranje poedinih gospodarstvenikov in njih rodbin v stiski, starosti in ob smrti, pospeševati za-

varovanje za bolezen, onemoglost, starost in smrt.

Zveza je dobila z določbami tega pravilnika posebne naloge in širok delokrog. S pravilnikom je ministristvo za trgovino in industrijo priznalo potrebo zveznih organizacij in s tem postavilo organizaciji trden temelj, na katerem bo mogla delovati v prosep stanovsko organiziranega trgovstva.

Zveza mora na današnjem občnem zboru izvršiti torej preosnovo po novem obrtnem zakonu.

Po izpremenjenih pravilih izpreminja Zveza svoje ime v »Zvezo trgovskih združenj za dravsko banovino v Ljubljani«.

Bistvena in važnejša izpopolnila odnosno izpremembe v pravilih pa so:

V čl. 2 so se pravila v zmislu pravilnika o osnovanju združenj izpopolnila pod točko d):

»pospeševati med včlanjenimi združenji snovanje zavarovanja za primer bolezni, onemoglosti, starosti, smrti in nezgode.«

V čl. 3 je nanovo vstavljeno:

pod točko 1., ki se glasi: »s posvetovanji s svojimi organi«.

Točka 2: »s pospeševanjem snovanja strokovnih sekcij pri združenjih«.

Točka 5: »s snovanjem socialnih ustanov v združenjih za primer bolezni, starosti, onemoglosti, smrti in nesreče ter osnovanjem skupnega fonda včlanjenih združenj v omenjene svrhe.«

Mesto točke 15 in 16 se vstavlja: »z osnovanjem informacijskega oddelka.«

(Konec prih.)

Vse trgovce opozarjamo

na Dopisno trgovsko šolo
Ljubljana Pražakova 8/1.

ki dopisno nauči

vsakogar: knjigovodstvo, dopisje, trg, računstvo, poznavanje blaga in vseh drugih trgovskih ved — in nemščino, angleščino, francoščino in ostale svetovne jezike

Dr. Pirčeva sladna kava

Gospodje trgovci! Ponudite Dr. Pirčevo sladno kavo Vašim odjemalcem!

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Večja industrijska delavnost po svetu

»Die Börse« piše:

Po borzni hosi, ki se je pojavila v Združenih državah Sev. Amerike in po mnogih evropskih borzah, se opaža v nekaterih državah neko oživiljenje industrije. V Združenih ameriških državah se pojavlja to oživiljenje v industriji umetne in naravne svile, pa tudi podrobna trgovina je začela živahnejše delovati.

Za Evropo pa je mnogo važnejše zboljšanje gospodarskega položaja v Nemčiji. V Nemčiji je borzna hosa zelo močna in so se zlasti popravili industrijski papirji. Nekateri so se dvignili celo za 300 in 400 odstotkov. Ta dvig papirjev je silno važen, ker se po njem povečuje tudi kreditna sposobnost industrije, a krediti so ji nujno potrebni, ker so njene zaloge skoraj izčrpane. Ker pa cene sirovinam rapidno skakačejo, se mora industrija s sirovinami čim preje preskrbeti.

Razven tega pa so prazna tudi skladišča trgovcev, ki so zato v zadnjem času povečali svoja naročila v fabrikah, vsled česar so zopet morale nekatere industrije povečati svojo produkcijo.

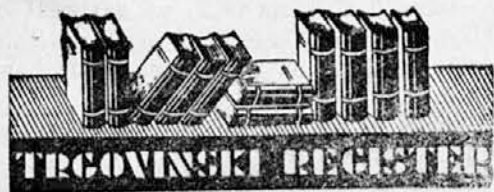
Kakor v Združenih državah, tako se opaža tudi v Nemčiji, oživiljenje v industriji umetne svile in nato v bombažni industriji. V kovinski skupini je dobila velika naročila industrija pločevine, ki je morala zato postaviti mnogo novih delavcev. Tudi industrija koles dela nekaj več. Da se je konjunktura v Nemčiji zboljšala, se vidi v živahnem padanju števila brezposelnih. Verjetno je, da bo večja gospodarska aktivnost v Nemčiji našla ugoden odmev tudi v drugih državah, zlasti v Avstriji. Nemčija je za Avstrijo zelo važen trg in sicer ne le za sirovine (magnezit in les), temveč tudi izdelke avstrijske tekstilne industrije. Tudi v Avstriji se opaža rahlo zboljšanje v industriji. Tako je štajerska železna industrija dobila nova naročila. Tudi papirna industrija dela nekaj več in to vsled povečanega izvoza v Madjarsko po novem kompenzacijskem dogovoru.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, — Šelenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni firmi:

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 30. avgusta 1930.

Besedilo: Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d. podružnica Ljubljana.

Izbrise se Branku Weibergerju podeljena prokura.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 22. avgusta 1932.

Firm 727. — Rg B III 66/4.

*

Sedež: Rovte.

Dan vpisa: 24. avgusta 1932.

Besedilo: Kmetijsko društvo v Rovtah, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Izbrisi se člana načelstva Jurca Janez in Sinkovec Anton, vpišeta pa se člana načelstva: Treven Andrej, posestnik, Praprotno brdo 6, in Leskovec Janez, delavec v Rovtah 68.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, dne 19. avgusta 1932.

Firm 703 — Zadr. I III/48.

*

Sedež: Sodražica.

Dan vpisa: 10. septembra 1932.

Besedilo: Živinorejska selekcijska zadruga v Sodražici, r. z. z. o. z.

Izbrisi se je načelstveni član Pirc Fran, vpisala pa sta se načelstvena člana Perušek Jože, posestnik iz Žimaric št. 8, in Obrstar Jože, posestnik iz Sodražice št. 47.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 10. septembra 1932.

Firm. 130/32 — Zadr. II 134/34.

Vpis v združni register.

Sedež: Tržič.

Dan vpisa: 24. avgusta 1932.

Besedilo: Gospodarska in kreditna zadruga z o. z. Udruženje vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije, krajevni odbor v Tržiču.

Obrat in predmet: Namen zadruge je: pospeševati zdravstveno in pravno povzdigo svojih članov, zlasti pa:

1. zbirati hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter s krediti in posojili gospodarsko okrepiti vojne invalide, vdove in sirote;

2. pridobivati si nadaljnja potrebna denarna sredstva potem zadrugnega kredita;

3. otvarjati lastna podjetja in delavnice za nameščenje vojnih žrtv in izrabo njihovih delavnih sil v obče koristne namene;

4. preskrbovati samostojnim invalidom rokodelcem in drugim vojnim žrtvam delo in zaslužek s tem, da jih zalaga s sirovinami ter konzumi in razprodaja izdelke;

5. imeti konzum in prodajo raznega blaga za vojne žrtve;

6. vršiti nakup in prodajo premičnin in nepremičnin, oziroma posredovati pri raznih kupčijskih poslih članov;

7. izvrševati svojim članom konvertiranje hipotekarnih dolgov;

8. oskrbovati svojim članom inkaso;

9. skrbeti za strokovni pouk in širjenje združne misli med svojimi člani.

Zadruga pogodba z dne 6. avgusta 1932.

Vsak zadrugnik jamči s svojimi pravnimi deleži in pa z njihovim trikratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo z razglasom na zadrugni deski ali z oglasom v »Vojnem invalidu«.

Načelstvo sestoji iz predsednika, podpredsednika in treh članov.

Člani načelstva so: Markič Janko, trafikant, predsednik; Klabe Slavko, delovodja, podpredsednik; Ciler Vinko, služitelj; Vuk Gašper, čevljar in Globočnik Ivan, delavec, vsi v Tržiču.

Načelstvo zastopa zadrugo in podpisuje zanjo na ta način, da se pod zadrugno tvrdo podpišeta dva člana načelstva.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, dne 19. avgusta 1932.

Firm 699/32. — Zadr. X 284/1.

Poravnave

Uvedena so ta poravnalna postopanja o imovini:

neprotokoliranega trgovca Josipa Krela v Celju. Poravnalni sodnik dr. Dolničar, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Hrašovec. Poravnalni narek 31. oktobra ob pol 9. pri sodišču v Celju. Prijavni rok do 26. oktobra. Poravnalna kvota 40%;

brivca Pavla Mekinea na Bledu. Poravnalni sodnik dr. Stular, porav. upravitelj adv. Kristof. Poravnalni narek 31. oktobra ob 10. dopoldne. Rok za zglastitev do 26. oktobra;

tvrdke Löwy v Središču ob Dravi. Po-

Obiščite automatični bulet

DAJ-DAM

ravnalni sodnik dr. Košan, porav. upravitelj

notar Sevnik. Poravnalni narek pri sodišču v Ormožu dne 28. oktobra ob 10. dopoldne. Rok za oglasitev do 22. oktobra. Poravnalna kvota 40%;

trgovačkega društva šumskim proizvajalca »Triglave« v Slovenjgradcu. Poravnalni sodnik Romold, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Bratkovič, Poravnalni narek dne 31. oktobra. Prijavni rok do 26. oktobra. Poravnalna kvota 40%.

Potrjene so poravnave med: Baumanom Francem v Tratah pri Mariji Snežni, med trgovko Pevec Rozo v Ormožu, med Tomanom Vilibaldom v Trbovljah ter njihovimi upniki.

Ljubljanska borza

Tečaj 26. septembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2309.29	2320.65
Berlin 100 M	1365.69	1376.49
Bruselj 100 belg	796.63	800.57
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1108.35	1113.85
London 1 funt	198.53	200.13
Newyork 100 dol.	—	—
Newyork 100 dolarjev	5726.31	5754.57
Pariz 100 fr.	225.29	226.41
Praga 100 kron	170.01	170.87
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	294.35	296.75

Dobava-prodaja

Gradbeno odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. septembra t. l. ponudbe za dobavo štedilniškega okovja, razne opeke, lanenega firneža, lesnega cementa, naftalina, karbolina, katrana, steklarskega kleja, gorske krede in mavca.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe za dobavo bele kovine, smirkovih plošč, raznih žag, raznega železa, žičnikov, železne pločevine, spiralnih svedrov, kalijevih patron, registrirnega papirja za električni merilec, krogličnih ležišč, vazelina, konoplj. lojenega tesnila, parnih ventilov in grafitnih loncev, jamskega lesa, plohov za žage, odvajalcev za kondenzačno vodo, svinčene pločevine ter stroja za vrtnanje;

do 10. oktobra t. l. pa za dobavo jeklene žične vrvi, krajnikov ter jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika v Kakuju sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe za dobavo masti za jamske vozičke, ovsu, karbolineja, masti za jeklene vrvi ter sena.

Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe za dobavo bakrene žice in telefonskega kabla.

Direkcija državnega rudnika Mostar sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg ovsu.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede dobave ameriškega platna, belega sukanca, bombažne vrvice, govejega loja, kristal paste za čiščenje optičnih instrumentov, stearinskih sveč, vžigalic itd.; do 16. oktobra t. l. glede dobave 1430 kg lanenih in 1435 kg bombažnih krp, glede dobave 1000 kg kvasa ter glede dobave bakrene žice, električnih zvoncev, leclanchejevih elementov in salmijaka.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov izolatorjev, 3000 m žice, 52 m kalibriranih verig, 700 kg žičnikov in 100 kg pocinkane žice. — Vršili se bosta naslednji licitaciji: Dne 7. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnega materiala. — Dne 13. oktobra t. l. pri Upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 30.000 kg žvepla in 15.000 kg parafina; dne 24. oktobra t. l. pa glede dobave 100.000 kg kalijevega solitra, 20.000 kg parafina, 30.000 kg zavojnega papirja, 100.000 komadov kartonskih škalfic, 20.000 kg smole, 10.000 kg bitumena, 10.000 kg aluminija in 10.000 kg olja za kamniti.

Prodaja raznega blaga.

Dne 28. septembra t. l. se bo vršila pri Glavni carinarnici v Ljubljani prodaja raznega blaga (steklo, kovine, gumijevo mleko, volnene in polsvilene tkanine, pliš, svila, slamniki, perilo, nogavice, železnina, igralne karte, vžigalniki, azbest itd.).

Prodaja lesa.

Dne 12. oktobra t. l. se bo vršila pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih javna oferta na licitacija glede prodaje ca 2000 kub. metrov bukovih hlodov.

Prodaja svinca.

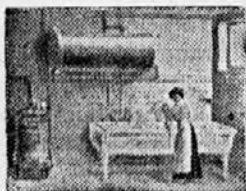
Dne 25. oktobra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija glede prodaje 110 ton svinca.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Tržna poročila

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO

Na svinjski sejem dne 23. septembra t. l. je bilo pripeljanih 212 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari komad 50—80 Din, od 7 do 9 tednov stari 90—120, od 3 do 4 mesece stari 150—250, od 5 do 7 mesecev stari 300—320, od 8 do 10 mesecev stari 350 do 400, 1 leto stari 450—580 Din. 1 kg žive teže 6—6.50, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 137 svinj.

TEODOR KORN

LJUBLJANA
POLJANSKA C. 8
(PREJ MENRIK KORN)

Ustanovljeno leta 1852

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodo-
vodov in centralne kurjave. — Naprava strelovodov. — Kopališke
in klosetne naprave

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15

Telefon št. 2282

Na malo
Na veliko

Ustanovljeno 1839

Trgovci in industriji!

Trgovski

list

se priporoča za
inseriranje!

KUVERTA
LJUBLJANA
Krajski in Vojniški papir
TVORNICU KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Trgovci! Ali ste že naročeni na „Trgovski list,,?

Mestni tesarski mojster

Josip Kregar, Ljubljana

Kodeljevo štev. 19. Telef. 26-96

se priporoča cenjenemu občinstvu za naročila tesarskih del, kakor: modernih lesenih hiš, raznih ostrešij, lesenih stopnic in vseh v to stroko spadajočih del po lastnih kakor tudi po podanih načrtih.